

רצועת עזה: תמונת מצב הומניטרית

17 בנובמבר 2008

נקודות עיקריות לציון

- מאז ה-5 בנובמבר ישראל מונעת הכנסת אספקה הומניטרית ומסחרית לרצועת עזה, למעט במהלך יומיים שבהם הותר להכניס לרצועה דלק תעשייתי. אזרחים מן השורה ממשיכים לשלם את מחיר הסכסוך והאלימות ויכולתם לקבל סיוע הומניטרי מונחת על כף המאזניים.
- ישראל התירה היום להכניס לרצועה 33 מטענים (מטען = משאית עם נגרר אחד), 21 מתוכם של ארגוני סיוע הומניטרי. סוכנות אונר"א, שהורשתה להכניס לרצועה שמונה מטענים, הודיעה כי החל ממחר, יום ג', היא תחדש את חלוקת המזון ברצועה. הסוכנות זקוקה ל-15 מטענים ביום כדי לעמוד בדרישות היומיות של הפעילות ההומניטרית הסדירה.
- על אף שהצעד שננקט היום הוא חיובי ומבורך, הרי שכמות האספקה שהוכנסה לרצועה אין בה די כדי לספק את צורכי האזרחים הנזקקים והתלויים בסיוע ההומניטרי. לפיכך יש להגביר את המאמצים כדי להבטיח שהארגונים ההומניטריים ייהנו מגישה חופשית לרצועה ויוכלו להגיש את מלוא הסיוע לכלל הנזקקים ברצועת עזה. תהיינה הסיבות הפוליטיות או הבטחוניות שמאחורי צעדים אלה אשר תהיינה, כל הצדדים מחויבים לשמור על כבוד האדם, ולהבטיח את הקיום הבסיסי של האוכלוסייה האזרחית ברצועת עזה, אשר יותר ממחציתה הם ילדים.
- הממוצע היומי של המטענים שהוכנסו לרצועה החודש הגיע לשפל חדש – 30 מטענים ליום - בהשוואה ל-123 מטענים ליום במהלך אוקטובר 2008. גם הממוצע היומי בחודש אוקטובר היה נמוך, ועמד על 37% מהכמות המקבילה במאי 2007, שהיה זהה כמעט לממוצע היומי לפני ה"רגיעה" שנכנסה לתוקף ב-19 ביוני 2008.
- בשל ההסגר הממושך והמחסור שנרשם זה כבר במלאים, 13 ימי הסגר המלא יצרו מחסורים, במיוחד בדלקים ובאספקת החשמל. הסגר המלא הביא להפסקת סיוע הומניטרי חיוני למאות אלפי מוטבים, רבים מהם נמנים עם האוכלוסיות הפגיעות והחלשות ביותר, ותלויים לקיומם במקור סיוע חיוני זה.
- הסגר שהטילה ישראל בא בתגובה לשיגורם של יותר מ-100 רקטות ופצצות מרגמה, שנורו על ידי חמושים פלסטינים לעבר שטח ישראל והביאו לפציעתו של אזרח ישראלי אחד ולנזקים ברכוש. הדבר אירע בהמשך למבצע סריקה שערכו כוחות צה"ל ברצועה ב-4 בנובמבר, שבמהלכו נהרגו 6 פעילי חמאס ונהרס בית ממזרח לדיר אל בלח וחאן יונס.

הצהרת מזכ"ל האו"ם מר באן קי מון מ-14 בנובמבר 2008: המזכ"ל חוזר ומגנה את מתקפת הרקטות. הוא קורא לשים קץ להתקפות מעין אלה וקורא לכל הצדדים לכבד באופן מלא את הרגיעה שהיתה בתוקף מה-19 ביוני 2008.

המזכ"ל מביע את דאגתו נוכח מניעת סיוע מזון וסיוע מציל חיים אחר ממאות אלפי בני אדם, ומדגיש כי אמצעים המגבירים את המצוקה והסבל של מאות אלפי בני אדם בקרב האוכלוסייה האזרחית ברצועת עזה ככלל, אינם מקובלים ויש לחדול מהם לאלתר. הוא פונה לישראל בקריאה מיוחדת להרשות בדחיפות הכנסת אספקה שוטפת ומספקת של דלק ושל סיוע הומניטרי לרצועה. כמו כן, הוא קורא לישראל לאפשר לסוכנות אונר"א ולסוכנויות ההומניטריות האחרות לחדש את פעילותן, לרבות מתן גישה ומעבר חופשי לעובדי האו"ם ולעובדים הומניטריים אחרים.

מחסור בדלק

דלק תעשייתי לחשמל: ישראל השאירה את מסוף הדלק בנחל עוז, שהוא אמצעי האספקה היחיד של דלק מישראל לרצועת עזה, סגור ל-13 יום ברציפות, למעט ביומיים שבהם היה פתוח חלקית להעברת דלק תעשייתי לאספקת חשמל בעזה. מאז 1 בנובמבר קיבלה תחנת הכוח בעזה 1,345,430 ליטר, כלומר 24% מסך 5,700,000 הליטר שהיא אמורה לקבל במהלך תקופה זו.

עקב המחסור בדלק, תחנת הכוח היחידה ברצועת עזה אולצה להיסגר לחלוטין ב-9 וב-10 בנובמבר. מאז ה-13 בחודש נרשמו הפסקות חשמל חלקיות של עד 8 שעות ביום במרבית האזורים.

חברת החשמל של עזה קבעה לוח זמנים יומי, שלפיו תופסק אספקת החשמל בכל בית במרכז רצועת עזה ל-16 שעות ביום, ל-12-8 שעות ביום בצפון הרצועה, ל-8-4 שעות ביום בחאן יונס ול-4-2 שעות ברפיח. הפסקות החשמל משפיעות בעיקר על התושבים בעיר עזה ובמרכז הרצועה.

צריכת החשמל היומית ברצועה עומדת על 240 מגה וואט. כמות החשמל החסרה היא כמעט חצי – 103 מגה וואט וזאת עקב האיסור על העברת דלקים וחלקי חילוף ובשל הפחתת התפוקה המירית של התחנה עקב הפגזת השנאים שלה על ידי ישראל בשנת 2006. את 137 מגה וואט חשמל הנותרים ל-1.5 מיליון תושבי הרצועה הסובלים מהפסקות חשמל חוזרות ונשנות, מספקות חברת החשמל הישראלית (120 מגה וואט) ומצרים (17 מגה וואט).

מחסור בגז לבישול

הקצבת לחם / העדר אפשרות לבישול בבתי: התאחדות בעלי תחנות הדלק דיווחה גם על מחסור חמור בגז בישול ברצועת עזה וכי 20 מתוך 47 מאפיות הפיתות חדלו לפעול. במאפיות התארגנה הקצבת לחם (שקית לאיש) ותורים ארוכים משתרכים בכניסות אליהן.

נרשם מחסור גם בגז בישול לשימוש ביתי, וישנן משפחות הנאלצות להשתמש בכל חומר דליק זמין כגון גזרי עץ ופלסטיק.

מחסור בדלק: יש מחסור משמעותי בדלק בשוק עקב האספקה מישראל שירדה ל-124,410 ליטר בלבד מתחילת החודש. על פי התאחדות בעלי תחנות הדלק, צריכת הדלק המוערכת בעזה היא 100 אלף ליטרים ליום. גם זמינות הסולר פוחתת עקב אגירת התושבים.

מים וביוב

מרבית תושבי עזה סובלים משיבושים באספקת מים, כיוון שתפקודן התקין של משאבות המים תלוי באספקת חשמל סדירה. במהלך הפסקות חשמל, וכאשר אוזל הדלק להפעלת מחוללי גיבוי, אין אפשרות לשאיבת מים מעל מפלס הקרקע.

חברת המים של עזה דיווחה כי עקב הפסקות החשמל והמחסור בדלק (גם בשל הקרע בין רשויות עזה ורמאללה), 20% מבארות המים (30 בארות) מושבתות, ו-60% מבארות המים (85 בארות) אינן פעילות חלקית.

ב-10 בנובמבר הודיעה חברת המים של עזה כי אינה מסוגלת לתחזק את תשתית המים והביוב ברצועה בגלל המחסור בדלק ובחלקי חילוף כתוצאה מהסגר. היא הביעה חשש כי 150 בארות המים, שלושה מתקני טיהור שפכים ו-25 משאבות ביוב יחדלו לפעול במהלך הפסקות החשמל, כי אין די רזרבות של דלק להפעלת מחוללי הגיבוי.

ב-16 וב-17 בחודש זה הגיבה אונר"א לפניית חירום של רשות המים ותרמה לה 40,000 ליטר דלק. כמות זו תענה על הצרכים עד ה-21 בחודש זה. אונר"א סיפקה לחברת המים של עזה 115,000 ליטר דלק לגיבוי בשלושת החודשים האחרונים. לכ-30% מתושבי הרצועה יש גישה למים זורמים ל-4-6 שעות בכל ארבעה ימים, ל-30% מהתושבים יש גישה למים ל-4-6 שעות בכל שלושה ימים ול-40% מהאוכלוסייה יש גישה למים למשך 4-6 שעות בכל יומיים.

המחסור בדלק גורר הידרדרות נוספת מאחר שמשאבות הביוב והתחנה הראשית תלויות בחשמל לתפעולן. בלי די דלק רזרבי, משאבות אלה עלולות לחדול מלפעול, מה שעלול לגרום לזרימה בלתי מבוקרת של ביוב לא מטוהר לתוך אזורים מיושבים בצפיפות.

מזון

הסגר על המעבר השפיע גם על הסיוע ההומינטרי במזון. ב-13 בחודש זה הודיעה אונר"א כי לא תוכל להמשיך בחלוקת המזון לכ-750,000 תושבי עזה בשל מחסור שנוצר במחסניה. היום הותר להכניס שמונה מטענים ואולם, הסוכנות זקוקה ל-15 מטענים ביום כדי לעמוד בדרישות היומיות של הפעילות ההומניטרית הסדירה. אונר"א צפויה לחדש את חלוקת המזון ב-18 בחודש.

דווח גם על מחסור במזון טרי, בבשר, בפירות ובשאר סוגי מזון. אף שאין עדיין דיווח על מחסור בקמח, גובר החשש שהמחסור בו יחל השבוע אם מחסום קרני, המעבר היחיד שאספקת הקמח עוברת דרכו, יישאר סגור.

בריאות

ארגון הבריאות העולמי מדווח כי בתי חולים בעזה עדיין מתפקדים למרות הפסקות החשמל. בבתי החולים יש עדיין די דלק להפעלת המחוללים לשעת חירום. עם זאת, גובר החשש מהתלות המוגזמת במחוללי הגיבוי להבטחת שירותיים בסיסיים, לרבות תפקוד חדרי הניתוח. המחוללים מיועדים לשעת חירום בלבד ועלולים לקרוס בכל רגע מחמת היעומס והמחסור בחלקי חילוף.

לסגר זה, שלהשפעותיו נוספות גם השפעות הקרע הפנים-פלסטיני, לרבות השעיית הסיוע לצורכי פיתוח, יש השפעה הרסנית על שירותי הבריאות והתברואה ברצועה, השבריריים גם כן. שוררת מצוקה גדולה – מחסור בתרופות, בשירות רפואי הולם, (רופאים עובדים ללא הכשרה הולמת), ציוד רפואי הזקוק לתיקון ושדרוג ועוד.

על פי ארגון הבריאות העולמי, משרד הבריאות ברמאללה לא העביר תרופות לבתי המרקחת המרכזיים בעזה מאז ה-1 בספטמבר 2008, למעט כמה משלוחי תרופות שהסתייעו בעזרת ארגון הבריאות העולמי. את משלוח התרופות האחרון העביר הארגון ב-24 באוקטובר 2008. דווח כי בימים אלה חסרים במלאי 95 תרופות חיוניות ו-174 פריטי ציוד רפואי.